

ผลการใช้การเรียนรู้แบบไตร่ตรองที่มีต่อความสามารถทางการพูดในโอกาสต่าง ๆ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนเทศบาลบ้านหนองบัว จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

The Effects of Using the Reflective Learning Method on the Ability to Speak
in Various Occasion of Mathayom Suksa II Students at Tessaban Ban
Nongbua School in Prachuap Khiri Khan Province

เบญจพร บริบูรณ์เกษตร¹, วรณา บัวเกิด², สุธมาส อังคุโชติ³

Benchaporn Boriboonkaset, Wanna Buakerd, Supamas Angsuchoti

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาความสามารถทางการพูดในโอกาสต่าง ๆ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนเทศบาลบ้านหนองบัว ระหว่างก่อนและหลังการเรียนรู้แบบไตร่ตรอง 2) เพื่อศึกษาความสามารถด้านการพูดในโอกาสต่าง ๆ หลังการเรียนรู้แบบไตร่ตรอง 3) เพื่อเปรียบเทียบความสามารถด้านการพูดในโอกาสต่าง ๆ กับเกณฑ์ร้อยละ 70

กลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนเทศบาลบ้านหนองบัว จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ที่เรียนวิชาภาษาไทย ท 21101 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2556 จำนวน 1 ห้องเรียน ได้มาจากการสุ่มแบบกลุ่ม จำนวนนักเรียน 34 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย 1) แผนการจัดการเรียนรู้เรื่องการพูดในโอกาสต่าง ๆ ที่ใช้การเรียนรู้แบบไตร่ตรอง 2) แบบประเมินความสามารถทางการพูดในโอกาสต่าง ๆ 3) แบบทดสอบวัดความรู้เรื่องการพูดในโอกาสต่าง ๆ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที

ผลการวิจัย พบว่า 1) นักเรียนมีความสามารถทางการพูดหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) นักเรียนมีความสามารถด้านการพูดในโอกาสต่าง ๆ เพิ่มขึ้นหลังการเรียนรู้แบบไตร่ตรอง 3) นักเรียนมีความสามารถด้านการพูดในโอกาสต่าง ๆ สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70

คำสำคัญ: การเรียนรู้แบบไตร่ตรอง/ ความสามารถทางการพูด/ การพูดในโอกาสต่าง ๆ

¹ นักศึกษาระดับมหาบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ แผนกวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

² รองศาสตราจารย์, ประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ แผนกวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

³ รองศาสตราจารย์ ดร., กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ แผนกวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

Abstract

The purpose of this research were 1) to study speaking ability in Various Occasion of Mathayom Suksa II Students at Tessaban Ban NongBua School in Prachuap Khiri Khan Province before and after using the reflective learning method, 2) to study speaking ability in Various Occasion after using the reflective learning method, 3) to compare the speaking ability in Various Occasion with criteria 70 percent.

The samples used in this research were 34 Mathayom suka II student of Bannongbua School in Prachuap Khiri Khan Province who were enrolled in the Thai course TH 21101 in the first semester 2013 academic year, obtained by cluster random sampling. The research instrument were 1) Thai language learning plans using the reflective learning method 2) the speaking ability assessment and 3) the speaking knowledge assessments. Research data were analyzed using the mean, standard deviation and t-test.

The research result of this study were 1) There was a signification different between speaking ability in Various Occasion at the .05 level, which after study higher than before study. 2) The students have the speaking ability in Various Occasion after using the reflective learning method. 3) The students have the speaking ability in Various Occasion higher criteria 70 percent.

Key words: Reflective Learning Method/ Speaking Ability/ Speaking in Various Occasion

บทนำ

ทักษะทางภาษาเพื่อการสื่อสารประกอบด้วย 4 ทักษะ คือ ทักษะการฟัง ทักษะการพูด ทักษะการอ่านและทักษะการเขียน ซึ่งทักษะทั้ง 4 นี้ผู้ใช้จำเป็นต้องมีความสามารถในการใช้ให้สัมพันธ์กัน ผู้ที่อ่านมาก ฟังมาก และเขียนมากย่อมช่วยให้การพูดได้พัฒนาขึ้น การพูดเป็นทักษะที่สำคัญมากในการดำเนินชีวิตของมนุษย์เนื่องจากการพูดเป็นหนทางหนึ่งที่มนุษย์ทุกคนขาดทุกยุคสมัยใช้ในการติดต่อถึงกัน นอกจากนั้นแล้วเรายังต้องใช้การพูดในการติดต่อสื่อสารกับบุคคลอื่นทุกวันไม่ว่าจะเป็นการติดต่อด้านธุรกิจการงาน การศึกษาเล่าเรียนหรือแม้กระทั่งเรื่องส่วนตัว ดังที่จินดา งามสุทธิ (2549, หน้า 6) กล่าวว่าผู้ที่มีทักษะการพูดดีนั้นจะเป็นผู้ที่มีบุคลิกภาพดีเป็นที่นิยมยกย่องของบุคคลอื่น จะประกอบกิจการงานใด ๆ ก็ประสบความสำเร็จ ผู้ที่มีทักษะการพูดจึงจะสามารถติดต่อสื่อสารกับผู้ที่เกี่ยวข้องได้อย่างดี ก่อให้เกิดความเข้าใจอันดีระหว่างกันและกัน ตรงกันข้ามกับผู้ขาดทักษะในการพูด จะไม่สามารถสื่อความเข้าใจได้ดีเท่าที่ควร บางครั้งยังเป็นสาเหตุทำให้เกิดความเข้าใจผิดเป็นผลร้ายต่อตัวผู้พูดเอง

การที่จะพูดได้อย่างมีประสิทธิภาพย่อมต้องอาศัยเวลาและการหมั่นฝึกฝนอยู่เสมอ สมจิต จิวปรีชา (2548, หน้า 5) สวนิต ยมาภัย และถิรนนท์ อนุวัชศิริวงศ์ (2547, หน้า 32) ได้กล่าวไว้อย่างสอดคล้องกันว่า การพูดต้องอาศัยการฝึกฝนจนเกิดความชำนาญเพื่อให้เกิดความมั่นใจและพูดได้คล่องแคล่ว การพูดเป็นทั้งศิลปะเฉพาะตัวและเป็นศาสตร์ทั่วไปที่สามารถเรียนรู้และฝึกฝนกันได้

การพูดในชีวิตประจำวันของคนเรานั้น นอกจากจะสื่อความรู้ความเข้าใจเรื่องราวต่าง ๆ แล้ว ยังมีการพูดในโอกาสต่าง ๆ เป็นการพูดแสดงความรู้สึกเพื่อแสดงมารยาททางสังคมและสร้างไมตรีจิตที่ดีต่อกัน นับเป็นเรื่องสำคัญอย่างหนึ่งในสังคมเพราะเป็นการแสดงมารยาทอันดีงามที่จะแสดงความรู้สึกต่อบุคคลในโอกาสอันควร การพูดในโอกาสต่าง ๆ ยังช่วยสร้างสัมพันธภาพที่ดีระหว่างบุคคลและหมู่คณะ ธนรัชฎ์ ศิริสวัสดิ์ (2554, หน้า 7 - 23) และลัดดา แพรภักทรพิศุทธิ์ (2552, หน้า 11) กล่าวถึงความสำคัญของการพูดในโอกาสต่าง ๆ ไว้อย่างสอดคล้องกันว่า การพูดในโอกาสต่าง ๆ เป็นส่วนหนึ่งของการดำเนินชีวิตประจำวัน ทำให้ดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุขและเป็นผู้มีมนุษยสัมพันธ์ ผู้ที่มีทักษะการพูดในโอกาส

ต่าง ๆ ย่อมประสบความสำเร็จในชีวิตการทำงาน เนื่องจากมีความสามารถในการสื่อสารกับบุคคลอื่น ๆ อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้นการพูดในโอกาสต่าง ๆ จึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง สมควรที่ผู้เรียนจะต้องได้รับการฝึกฝนและนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน

ปัญหาหนึ่งที่พบในการพูดในโอกาสต่าง ๆ คือ ผู้พูดใช้คำพูดไม่เหมาะสม เนื่องจากขาดการเตรียมความพร้อม ไม่ได้เตรียมบทพูด ไม่ตระหนักถึงความสำคัญของการพูด เพราะถือว่าการพูดเป็นพฤติกรรมที่ทำในชีวิตประจำวัน เมื่อต้องพูดในโอกาสต่าง ๆ จึงมักขาดความมั่นใจในตนเอง ใช้ภาษาพูดไม่เหมาะสม การนำเสนอเรื่องขาดสาระ ไม่มีการลำดับเรื่องที่จะพูดและขาดการลำดับความคิดก่อนที่จะพูด ลัดดา แพรภทรพิศุทธิ์ (2552, หน้า 15) ได้กล่าวว่าบุคคลส่วนใหญ่เมื่ออยู่ในห้องประชุมที่มีคนจำนวนมากมักจะหลีกเลี่ยงการพูด หรือออกไปแสดงความคิดเห็นหน้าห้อง สภาพการณ์ในห้องเรียนก็เช่นกัน นักเรียนที่ได้รับมอบหมายให้ออกมาพูดหน้าชั้นเรียน เช่น ออกมารายงาน อภิปราย เกือบทุกคนไม่ยอมออกมาเพราะเกิดความรู้สึกละอายใจ ตื่นเต้นในการพูด สอดคล้องกับงานวิจัยของพัฒนา สุมาลี (2550) ที่พบปัญหานักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงที่เรียนวิชาทักษะภาษาไทยเพื่ออาชีพ ไม่กล้าพูด ประหม่า ส่งผลกระทบเมื่อสำเร็จการศึกษาไปประกอบอาชีพ จุฑารัตน์ ยุกตะบุตร (2546, หน้า 3) กล่าวถึงการแก้ปัญหาด้านการพูดของผู้เรียนว่า ผู้สอนภาษาไทยต้องจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อช่วยพัฒนาทักษะการพูดให้แก่ผู้เรียนเพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะการพูดที่ดีมีประสิทธิภาพ นั่นคือ มีการลำดับเรื่องในการพูด ลำดับความคิดก่อนการพูด ใช้ภาษาอย่างเหมาะสม ไม่ใช่คำฟุ่มเฟือย ตลอดจนสามารถนำประสบการณ์ของตนเองมาใช้ในการพูดได้ วิธีที่สามารถนำมาช่วยแก้ไขปัญหการพูดทั้งสี่สาเหตุข้างต้นในการพูด ตลอดจนการลำดับความคิดที่ไม่เป็นขั้นตอนคือ การให้ผู้เรียนได้มีโอกาสฝึกฝนการพูดและได้ฝึกการใช้ความคิดรวมทั้งการนำเอาประสบการณ์ต่าง ๆ ที่มีอยู่มาใช้ในการพูด ดังที่สันนิท ยมภักย์ และถิรนนท์ อนุวัชศิริวงศ์ (2547, หน้า 27) ได้กล่าวไว้ว่า บุคคลจะมีความรู้จริงในเรื่องที่พูดมิใช่เพราะการตระเตรียมในระยยะสั้น ๆ ก่อนหน้าที่จะออกไปพูดเพียงอย่างเดียว แต่ต้องอาศัยการสะสมความรู้และประสบการณ์ที่ต่อเนื่องกันมาตลอดระยะเวลาที่ยาวนาน

โดยการอ่าน การฟัง การสังเกตและการกระทำมาด้วยตนเอง

การเรียนรู้แบบไตร่ตรอง (Reflective Learning) เป็นวิธีการเรียนที่กระตุ้นความคิดและการแสวงหาคำตอบ โดยผ่านกระบวนการเรียนรู้ที่ช่วยให้ผู้เรียนได้สำรวจประสบการณ์ของตนเอง ไตร่ตรองในสิ่งที่ตนเองได้เรียนรู้ วิเคราะห์และเชื่อมโยงความรู้ หากสิ่งที่ได้เรียนรู้ใหม่เป็นสิ่งที่ผู้เรียนคุ้นเคยดีอยู่แล้ว จะปล่อยผ่านไปแต่ถ้าเป็นสิ่งที่ไม่เคยรู้มาก่อนผู้เรียนจะบันทึกไว้เป็นความรู้ใหม่ของตนเอง โดยใช้ความรู้ใหม่ที่ได้รับเป็นข้อมูลในการวางแผนทำกิจกรรมที่กำหนดไว้ในสถานการณ์ที่คล้ายคลึงกัน ขั้นตอนของการเรียนรู้แบบไตร่ตรองมี 5 ขั้นตอน ดังนี้ 1) ขั้นสำรวจประสบการณ์เดิม (Exist Experience) 2) ขั้นสังเกต (Observe) 3) ขั้นไตร่ตรองหรือวิเคราะห์ (Reflect/Analyze) 4) ขั้นประเมินความเกี่ยวข้อง (Evaluate Relevance) 5) ขั้นวางแผนนำไปใช้ (Plan to Apply) จะเห็นได้ว่าขั้นตอนทั้งหมดของการเรียนรู้แบบไตร่ตรองช่วยให้นักเรียนสามารถเตรียมบทพูดจากความรู้และประสบการณ์เดิมที่สะสมมาจากการอ่าน การฟัง การสังเกตและการกระทำมาด้วยตนเองของนักเรียน ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงสนใจนำการเรียนรู้แบบไตร่ตรองมาใช้พัฒนาทักษะการพูดในโอกาสต่าง ๆ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนเทศบาลบ้านหนองบัว

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาความสามารถทางการพูดในโอกาสต่าง ๆ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนเทศบาลบ้านหนองบัว ระหว่างก่อนและหลังการเรียนรู้แบบไตร่ตรอง
2. เพื่อศึกษาความสามารถด้านการพูดในโอกาสต่าง ๆ หลังการเรียนรู้แบบไตร่ตรอง
3. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถด้านการพูดในโอกาสต่าง ๆ กับเกณฑ์ร้อยละ 70

สมมติฐานการวิจัย

1. ความรู้เรื่องการพูดในโอกาสต่าง ๆ หลังเรียนด้วยการเรียนรู้แบบไตร่ตรองสูงกว่าก่อนเรียน
2. ความสามารถด้านการพูดในโอกาสต่าง ๆ สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนเทศบาลบ้านหนองบัว จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ที่เรียนวิชาภาษาไทย ท 22101 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2556 จำนวน 2 ห้องเรียน นักเรียน 69 คน จัดห้องเรียนโดยความสามารถ

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนเทศบาลบ้านหนองบัว จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ที่เรียนวิชาภาษาไทย ท 22101 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2556 จำนวน 1 ห้องเรียน ได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม จำนวนนักเรียน 34 คน

2. ตัวแปร

2.1 ตัวแปรต้น คือ การเรียนโดยใช้วิธีการเรียนแบบไต่ตรง

2.2 ตัวแปรตาม คือ 1) ความรู้เรื่องการพูดในโอกาสต่าง ๆ 2) ความสามารถด้านการพูดในโอกาสต่าง ๆ

3. ระเบียบวิธีวิจัย

ใช้การวิจัยเชิงทดลอง แบบแผนการทดลองเป็นแบบ One group pre – test post-test design

4. เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้กำหนดเนื้อหาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย มาตรฐานการเรียนรู้ที่ 3 การฟัง การดู และการพูด ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ตัวชี้วัด ม.2/4 พูดในโอกาสต่าง ๆ ได้ตรงตามวัตถุประสงค์ เนื้อหาสาระที่นำมาใช้ในการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีการเรียนแบบไต่ตรงคือ การพูดในโอกาสต่าง ๆ ได้แก่ 1) การพัฒนาทักษะพื้นฐานในการพูด (การฝึกออกเสียง) 2) การพัฒนาทักษะพื้นฐานในการพูด (การใช้วัจนภาษา) 3) ขั้นตอนในการเตรียมตัวพูด 4) การพูดในโอกาสต่าง ๆ 5) การพูดแนะนำตนเอง 6) การพูดแนะนำผู้อื่น 7) การแนะนำผู้พูด 8) การกล่าวขอบคุณผู้พูด 9) การพูดรายงาน 10) การพูดอวยพรวันคล้ายวันเกิด 11) การกล่าวตอบการพูดอวยพร 12) การกล่าวต้อนรับ 13) การกล่าวตอบการต้อนรับ 14) การพูดโน้มน้าวใจ 15) การพูดเชิญชวน

5. เครื่องมือการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง ได้แก่

5.1 แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้การเรียนแบบไต่ตรง เป็นแผนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อใช้สำหรับการ

ทดลอง มีทั้งหมด 15 แผน จำนวน 22 ชั่วโมง องค์ประกอบของแต่ละแผนประกอบด้วย สาระสำคัญ มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด จุดประสงค์การเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ กระบวนการจัดการเรียนรู้ตามกลวิธีการเรียนแบบไต่ตรง 5 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ขั้นสำรวจประสบการณ์เดิม 2) ขั้นสังเกต 3) ขั้นไต่ตรงหรือวิเคราะห์ 4) ขั้นประเมินความเกี่ยวข้อง 5) ขั้นวางแผนนำไปใช้สื่อ/แหล่งการเรียนรู้ และกระบวนการวัดและประเมินผล

5.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล มี 2 ประเภท คือ

5.2.1 แบบประเมินความสามารถทางการพูดในโอกาสต่าง ๆ จำนวน 11 แบบแต่ละแบบมีคะแนนเต็ม 25 คะแนน วัดความสามารถทางการพูดจากประเด็นต่าง ๆ คือ 1) การทักทายผู้ฟังและอารัมภบท 2) เนื้อหาการพูดในโอกาสต่าง ๆ 3) เสียงและการใช้เสียง 4) บุคลิกภาพ 5) การใช้วัจนภาษา

5.2.2 แบบทดสอบวัดความรู้เรื่องการพูดในโอกาสต่าง ๆ ลักษณะของแบบทดสอบเป็นแบบปรนัย ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ ใช้ทดสอบวัดนักเรียนทั้งก่อนเรียนและหลังเรียน แต่ละข้อตอบถูกให้ 1 คะแนน ตอบผิดให้ 0 คะแนน

6. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองโดยดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปนี้

1) ทดสอบก่อนเรียน ด้วยแบบทดสอบวัดความรู้เรื่องการพูดในโอกาสต่าง ๆ และนำผลที่ได้มาบันทึกเป็นคะแนนก่อนเรียน

2) ทดสอบความสามารถทางการพูดก่อนเรียนด้วยการให้นักเรียนแต่ละคนพูดแนะนำตนเอง ให้เวลาพูดคนละ 2 นาที ผู้วิจัยบันทึกคะแนนโดยใช้แบบประเมินการพูดแนะนำตนเอง

3) ผู้วิจัยดำเนินการสอนกลุ่มตัวอย่างด้วยแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้การเรียนแบบไต่ตรง และเก็บรวบรวมคะแนนจากการฝึกพูดในโอกาสต่าง ๆ

4) ทดสอบหลังเรียน ด้วยแบบทดสอบวัดความรู้เรื่องการพูดในโอกาสต่าง ๆ และนำผลที่ได้มาบันทึกเป็นคะแนนหลังเรียน

5) นำผลคะแนนการพูดในโอกาสต่าง ๆ จำนวน 11 ครั้ง มาวิเคราะห์เพื่อประเมินความสามารถในการพูดของนักเรียน

6) นำคะแนนจากการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนมาเปรียบเทียบ

7. การวิเคราะห์ข้อมูล

1) ข้อมูลจากแบบทดสอบความรู้เรื่องการพูดในโอกาสต่าง ๆ วิเคราะห์โดยการเปรียบเทียบคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้การทดสอบค่าที

2) ข้อมูลจากแบบประเมินความสามารถทางการพูด วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการทดสอบค่าที

ผลการวิจัย

ผลการใช้การเรียนแบบไตร่ตรองที่มีต่อความรู้เรื่องการพูดในโอกาสต่าง ๆ เพิ่มขึ้น

ตารางที่ 1 ผลการเปรียบเทียบความรู้เรื่องการพูดในโอกาสต่าง ๆ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนเทศบาลบ้านหนองบัว ที่เรียนโดยใช้การเรียนแบบไตร่ตรอง

กลุ่มตัวอย่าง	N	$\bar{x}$	S.D	t	p
ก่อนเรียน	34	19.09	2.30	29.49*	.00
หลังเรียน	34	32.06	2.91		

*p<.05

จากตารางที่ 1 พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนเทศบาลบ้านหนองบัว ที่เรียนโดยใช้การเรียนแบบไตร่ตรองมีความรู้เรื่องการพูดในโอกาสต่าง ๆ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการใช้การเรียนแบบไตร่ตรองที่มีต่อความสามารถทางการพูดในโอกาสต่าง ๆ

ความสามารถทางการพูดในโอกาสต่าง ๆ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนเทศบาลบ้านหนองบัว ที่เรียนโดยใช้การเรียนแบบไตร่ตรองใช้วิธีประเมินจากการพูดในโอกาสต่าง ๆ จำนวน 11 ครั้ง โดยการเทียบระดับความสามารถเป็น 8 ระดับ (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2549, หน้า 28) ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงการเปรียบเทียบช่วงคะแนนเป็นร้อยละกับระดับความสามารถด้านการพูดในโอกาสต่าง ๆ

ช่วงคะแนนเป็นร้อยละ	ระดับความสามารถ
80-100	ดีเยี่ยม
75-79	ดีมาก
70-74	ดี
65-69	ค่อนข้างดี
60-64	น่าพอใจ
55-59	พอใช้
50-54	ผ่านเกณฑ์ขั้นต่ำที่กำหนด
0-49	ต่ำกว่าเกณฑ์

จากตารางที่ 2 นักเรียนที่มีการพูดอยู่ในระดับดีคือนักเรียนที่ได้คะแนนร้อยละ 70 ขึ้นไป จากคะแนนเต็ม 25 คะแนน นักเรียนต้องได้คะแนน 17.5 ขึ้นไป

เมื่อนักเรียนได้เรียนโดยใช้การเรียนแบบไตร่ตรอง นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยการพูดในโอกาสต่าง ๆ เมื่อเทียบกับเกณฑ์ ดังตารางที่ 3

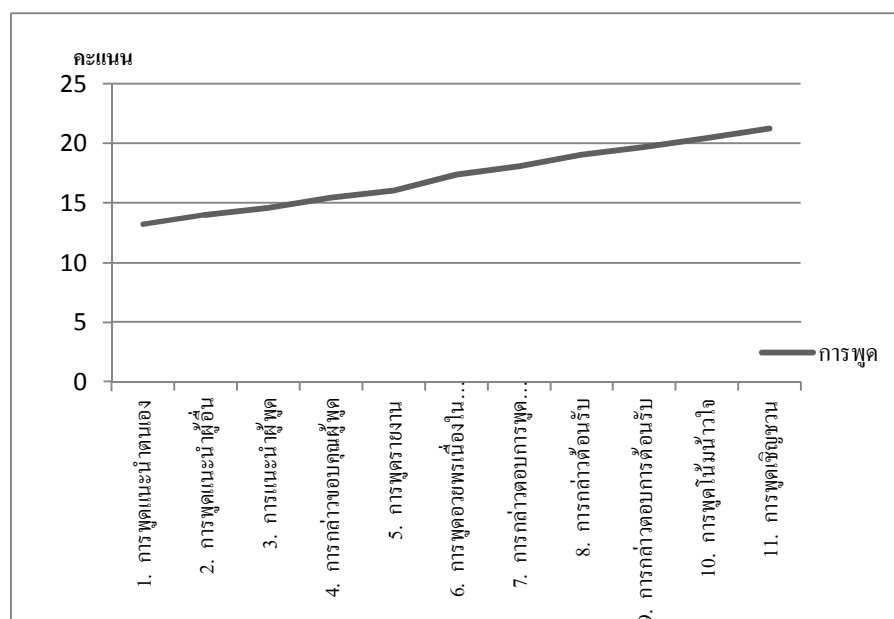
ตารางที่ 3 ความสามารถทางการพูดในโอกาสต่าง ๆ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนเทศบาลบ้านหนองบัว ที่เรียนโดยใช้การเรียนรู้แบบไตร่ตรอง

การพูดในโอกาสต่าง ๆ	n	$\bar{X}$	S.D.	เกณฑ์	t	p
1. การพูดแนะนำตนเอง	34	13.24	2.73	17.50	-9.106*	.00
2. การพูดแนะนำผู้อื่น	34	14.03	2.42	17.50	-8.369*	.00
3. การแนะนำผู้พูด	34	14.62	2.54	17.50	-6.630*	.00
4. การกล่าวขอบคุณผู้พูด	34	15.44	2.45	17.50	-4.896*	.00
5. การพูดรายงาน	34	16.06	2.34	17.50	-3.599*	.0005
6. การพูดอวยพรเนื่องในวันคล้ายวันเกิด	34	17.41	2.23	17.50	-.231	.4095
7. การกล่าวตอบการพูดอวยพร	34	18.06	2.29	17.50	1.380	.0885
8. การกล่าวต้อนรับ	34	19.03	1.97	17.50	4.315*	.00
9. การกล่าวตอบการต้อนรับ	34	19.71	2.15	17.50	5.859*	.00
10. การพูดโน้มน้าวใจ	34	20.47	1.98	17.50	8.645*	.00
11. การพูดเชิญชวน	34	21.24	1.87	17.50	11.61*	.00

*p<.05

จากตารางที่ 3 จะเห็นว่าคะแนนเฉลี่ยการพูดในโอกาสต่างๆ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนเทศบาลบ้านหนองบัว ที่เรียนโดยใช้การเรียนรู้แบบไตร่ตรองมีแนวโน้มคะแนนเพิ่มขึ้นตามลำดับ ทั้งนี้ นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยการพูดเชิญชวนมากที่สุด ($\bar{x}$ = 21.24) รองลงมาคือการพูดโน้มน้าวใจ ($\bar{x}$ = 20.47) การกล่าวตอบการต้อนรับ ($\bar{x}$ = 19.71) การกล่าวต้อนรับ ($\bar{x}$ = 19.03) และการกล่าวตอบการพูดอวยพร ($\bar{x}$ = 18.06)

เมื่อพิจารณาคะแนนเฉลี่ยการพูดในโอกาสต่างๆ เทียบกับเกณฑ์ที่ตั้งไว้ร้อยละ 70 ของคะแนนเต็ม คือ 17.5 คะแนน พบว่า นักเรียนสามารถทำคะแนนได้ตามเกณฑ์ในครั้งที่ 7 คือ การกล่าวตอบการพูดอวยพรและนักเรียนสามารถทำคะแนนการพูดได้สูงกว่าเกณฑ์ 4 ประเภทคือ การกล่าวต้อนรับ การกล่าวตอบการต้อนรับ การพูดโน้มน้าวใจและการพูดเชิญชวน ดังรายละเอียดเพิ่มเติมในภาพที่ 1

ภาพที่ 1 แผนภูมิแสดงคะแนนเฉลี่ยการพูดในโอกาสต่าง ๆ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนเทศบาลบ้านหนองบัว ที่เรียนโดยใช้การเรียนรู้แบบไตร่ตรอง

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่องผลการใช้การเรียนแบบไตร่ตรองที่มีต่อความสามารถทางการพูดในโอกาสต่าง ๆ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนเทศบาลบ้านหนองบัว จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ พบว่า

1. นักเรียนมีความสามารถทางการพูดหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เพราะนักเรียนได้เรียนรู้หลักการพูดในโอกาสต่างๆ ที่ถูกต้อง โดยนักเรียนจะประเมินความเกี่ยวข้องในสิ่งที่ตนเองได้เรียนรู้จากใบความรู้ร่วมกับประสบการณ์เดิมที่ตนเองมีอยู่วิเคราะห์แล้วสรุปเป็นความรู้ที่ถูกต้องที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของโจเอล อาร์ มอนท์โกเมอรี่ (Joel R.Mongomerry, อ้างถึงในเพียพร สุโชทยาน 2550, หน้า 105-106) ศึกษาการพัฒนา การนำไปใช้ และความเกี่ยวข้องของกลวิธีการเรียนแบบไตร่ตรองจากประสบการณ์ ผลการวิจัยพบว่า ร้อยละ 70 ของกลุ่มทดลองได้พัฒนาการเรียนแบบไตร่ตรองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. นักเรียนมีความสามารถด้านการพูดในโอกาสต่าง ๆ เพิ่มขึ้นหลังการเรียนแบบไตร่ตรอง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของจอร์จัน ยุคตะบุตร (2546) ที่พบว่า นักศึกษาด้านราชภัฏเชียงใหม่ที่เรียนโดยกลวิธีการเรียนแบบไตร่ตรองมีความสามารถทางการพูดและการประมวลความคิดในการพูดสูงกว่านักศึกษาที่เรียนโดยวิธีปกติและงานวิจัยของทิพรรัตน์ สุรสิทธิ์ (2550, หน้า 39-40) ที่ได้พัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนวิชาพูดเชิงวิชาชีพโดยใช้วิธีการเรียนแบบไตร่ตรองต่อความสามารถทางการพูดระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงและระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ผลการวิจัยพบว่า การใช้วิธีการเรียนแบบไตร่ตรองกับการเรียนวิชาการพูดเชิงวิชาชีพของนักศึกษากลุ่มทดลองมีความสามารถทางการพูดสูงกว่านักศึกษาที่เรียนโดยวิธีปกติและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการเรียนการสอนสูงกว่าก่อนการเรียนการสอน

3. ความสามารถด้านการพูดในโอกาสต่าง ๆ สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 นักเรียนที่เรียนโดยใช้การเรียนแบบไตร่ตรอง มีความสามารถทางการพูดในโอกาสต่าง ๆ เพิ่มขึ้น พิจารณาจากคะแนนจากการพูดทั้งหมด 11 ครั้ง นักเรียนสามารถทำคะแนนได้ตามเกณฑ์ในครั้งที่ 7 คือ การกล่าวตอบการพูดอวยพรและนักเรียนสามารถทำคะแนนการพูดได้สูงกว่าเกณฑ์ 4 ประเภทคือ การกล่าว

ต้อนรับ การกล่าวตอบการต้อนรับ การพูดโน้มน้าวใจและการพูดเชิญชวน ทั้งนี้เพราะนักเรียนที่เรียนโดยใช้การเรียนแบบไตร่ตรองได้มีโอกาสศึกษาความรู้จากประสบการณ์เดิมของตนเอง เช่น เมื่อเรียนเรื่องการพูดอวยพร นักเรียนจะสำรวจความรู้ของตนเองเกี่ยวกับการพูดอวยพรจากประสบการณ์เดิมของตน นักเรียนได้สังเกตดูว่าความรู้เกี่ยวกับเรื่องที่จะพูดจากประสบการณ์เดิมของตนนั้นครอบคลุมหรือไม่ ยังมีจุดไหนที่ขาดหายไปจากนั้นนำความรู้ที่ได้มาวิเคราะห์หว่ามีส่วนไหนที่ยังขาดหรือต้องเพิ่มเติมและส่วนไหนที่สมบูรณ์แล้วนำความรู้ที่วิเคราะห์มาเปรียบเทียบกับความรู้ แล้วสรุปเป็นความรู้ที่ถูกต้องที่สุด นักเรียนวางแผนการเขียนบทพูดโดยใช้ความรู้ใหม่ที่ได้รับเป็นข้อมูลในการเขียนตามโอกาสที่กำหนดให้ที่คล้ายคลึงกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ บิลินดา โฮ (Bilinda Ho, 1997, pp. 222) ที่พบว่า การใช้วิธีการเรียนแบบไตร่ตรองสามารถทำให้ผู้เรียนสามารพัฒนาการเขียนได้ดีขึ้น ทั้งนี้เนื่องจากวิธีการเรียนแบบไตร่ตรองจะเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ใช้ความคิดและได้แสดงออกซึ่งความรู้ ความคิด จนทำให้เกิดการเรียนรู้มากยิ่งขึ้นซึ่งสอดคล้องกับความเห็นของวิลเลียม แอล ทาร์วิน และอาเลียฮาร์ อัลลิสชี (William L.Tarvin & Ali Yaha Al-Alishi, 1991, pp.12-13) ที่กล่าวว่า กระบวนการเรียนแบบไตร่ตรองในชั้นประเมินผลเป็นขั้นตอนที่สำคัญที่เป็นกระจุกที่สะท้อนนักเรียนให้เห็นถึงจุดแข็ง จุดอ่อนของงานที่ทำไปแล้วและสามารถหาแนวทางแก้ไขงานให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้นต่อไป นักเรียนที่เรียนด้วยกระบวนการแบบนี้จึงมีความสามารถในการเรียนสูงกว่าแบบปกติ เนื่องจากได้ฝึกคิด ได้วิเคราะห์ไตร่ตรอง ประเมินและแก้ไขงานของตนเองให้ดียิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1. ควรมีการเตรียมความพร้อมเพื่อให้นักเรียนเข้าใจขั้นตอนของการเรียนแบบไตร่ตรองทุกขั้นตอนก่อนที่จะเริ่มการเรียนการสอน
2. ครูควรให้นักเรียนได้ศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมจากแหล่งข้อมูล ทั้งการอ่าน การฟังหรือการสังเกต เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนได้รู้ ใฝ่เรียน ในการสร้างประสบการณ์และนำมาพัฒนาความสามารถทางการพูด

3. หากนักเรียนมีประสบการณ์จากการเรียนแบบ
ไตร่ตรองแล้วควรจัดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นรายบุคคล
นอกเหนือจากกิจกรรมกลุ่ม

แบบไตร่ตรองทำให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในกระบวนการ
เรียนรู้รวมทั้งสร้างความรู้ ทำความเข้าใจเนื้อหาและสรุป
ความรู้ด้วยตนเอง ทั้งยังได้มีปฏิสัมพันธ์และทำงานกลุ่ม
ระหว่างเพื่อนนักเรียนด้วยกัน เป็นการแลกเปลี่ยนความรู้
ความคิดและประสบการณ์ร่วมกัน นับเป็นกิจกรรมที่เน้น
ผู้เรียนเป็นสำคัญ

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ควรนำการเรียนแบบไตร่ตรองมาปรับใช้ในการ
สอนทักษะอื่น ๆ นอกเหนือจากการพูด เนื่องจากการเรียน

เอกสารอ้างอิง

- จินดา งามสุทธิ. (2549). *ศิลปะการพูด*. กรุงเทพมหานคร : โอ.เอส.พริ้นติ้ง เฮ้าส์.
- จุฑารัตน์ ยุคตะบุตร. (2546). *ผลการใช้กลวิธีการเรียนแบบไตร่ตรองที่มีต่อความสามารถทางการพูดและการ
ประมวลความคิดในการพูดของนักศึกษาสถาบันราชภัฏเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตร
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาไทย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.*
- ธนรัชต์ ศิริสวัสดิ์. (2554). “กลวิธีเพื่อการเรียนการสอนพูดในระดับประถมศึกษา” ใน *ประมวลสาระชุดวิชาการจัด
ประสบการณ์การเรียนรู้ภาษาไทย* หน่วยที่ 7 หน้า 7-1 นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช
บัณฑิตศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์.
- พัฒนา สุมาลี. (2550). *การพัฒนาความสามารถด้านการพูดในโอกาสต่างๆ โดยใช้การสอนแบบบทบาทสมมุติ วิชา
ทักษะภาษาไทยเพื่ออาชีพของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง. การค้นคว้าอิสระปริญญา
การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.*
- เพียงพร สุโชดาณ. (2550). *การพัฒนาหลักสูตรเพิ่มพูนประสบการณ์การเขียนความเรียงภาษาไทยด้วย
กระบวนการเรียนแบบไตร่ตรองของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ปีการศึกษา 2549 โรงเรียนวัด
ราชโอรส กรุงเทพมหานคร. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 3 สำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.*
- ลัดดา แพร้วทรัพย์พิศุทธิ์. (2552). *การพูด*. กรุงเทพมหานคร : โอ.เอส.พริ้นติ้ง เฮ้าส์.
- สมจิต จิวปรีชา. (2548). *วาทวิทยา*. (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- สวินต ยมกำภัย และถิรนันท์ อนวัชสิริวงศ์. (2547). *การพูด*. (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพมหานคร: ภาควิชาวาทกร
วิทยาและสื่อสารการแสดง คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2549). *แนวทางการประเมินตามสภาพจริง*. พิมพ์ครั้งที่ 2
กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

Belinda, Ho. (1997). Reaction of Student to Reflective Learning in a Technical Report-Writing for
Special Purpose. *English for Specific*, (May 1997): 211-227.

Viljo, Kohonen. (1992). *Experimental language learning: Second language learning as cooperative
learner education collaborative language learning and teaching*. New York : Cambridge
University Press.

Tarvin W. & Al-Alishi. (1991). *Rethinking communicative language teaching: Reflection and the EFL
classroom*. Tesol Quarterly.